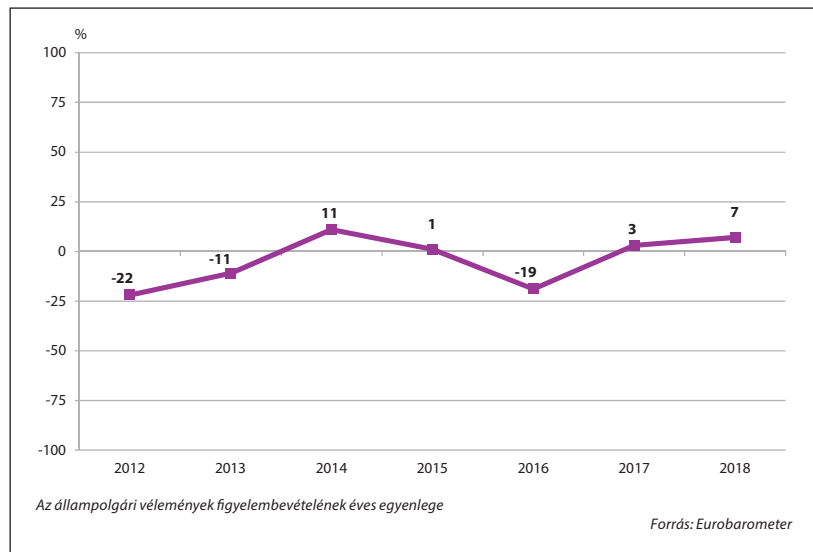

D.3.5. A közügyekbe való beleszólás megítélése

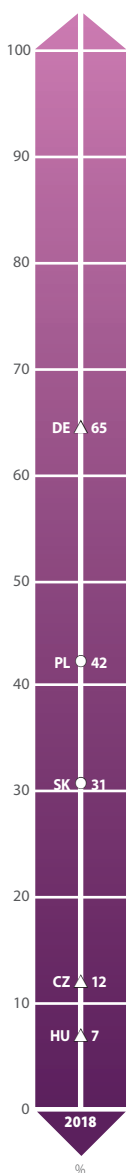
A közügyekbe való beleszólás megítélése indikátor a 2016-ban megjelent *Jó Állam Jelentésben* még *képviselési demokráciába vetett hit* néven szerepelt, a tavalyi jelentésben azonban már a mostanira módosult. A munkacsoport megítélése alapján ugyanis az Eurobarometer kutatása során feltett kérdés, miszerint „Mennyit számít az ön szava az országában?”, inkább a közügyek aktív alakításának a lehetőségére vonatkozatható, mintsem a képviselési demokráciába vetett hitre. Szubjektív mutatóról van szó, vagyis az indikátor nem a közügyekbe való beleszólás tényleges mértékét vizsgálja, hanem annak szubjektív állampolgári megítélését, hogy az állampolgár véleménye és annak kifejezése mennyiben képes aktívan hatni a közügyek alakulására. Az Eurobarometer felmérése rendszeresen megvizsgálja, hogy az egyes tagországok állampolgárai milyen arányban érzik, hogy figyelembe veszik őket („my voice counts”) a saját országukban. A mérés tehát nem a képviselési demokrácia minőségét méri, hanem azt, hogy az állampolgárok hogyan látják a közügyekre való ráhatásukat a politikai véleményük kifejezése révén.

Az ábrázolt egyenlegmutató a pozitív és a negatív válaszok különbségét fejezi ki. A negatív értékek azt jelentik, hogy többségben vannak a negatív előjelű válaszok, azaz azok, akik úgy gondolják, hogy az ő szavuk nem számít. Látható, hogy Magyarországon 2012-ben 22 százalékpontos többségben voltak azok, akik csalódottságukat fejezték ki a közügyekbe való beleszólással kapcsolatban. A megkérdezettek 38%-a gondolta úgy, hogy véleményével ténylegesen hatni tud az országos közügyekre, 60%-uk pedig úgy ítélte meg, hogy nem számít a szava. Mindössze 2% volt azoknak a válaszadóknak az aránya, akik nem tudták eldönteni a kérdést. 2013-ban csökkent a negatívan gondolkodók aránya, majd 2014-ben, az országgyűlési választások évében meg is fordult az egyenlegmutató előjele, és többségbe kerültek azok, akik optimistán tekintettek a véleményük kifejezésének hatására. 2014-ben a válaszadók 54%-a ítélte meg pozitívan a kérdést, míg 43% továbbra is pesszimista volt. A válaszadók 3%-a nem tudta megítélni a kérdést. 2015-re kiegyenlítődött a két tábor. A megkérdezettek 49%-a válaszolt pozitívan, és tőlük épphogy lemaradt a pesszimistán gondolkodó 48%.

A megkérdezettek 3%-a továbbra is úgy gondolta, hogy nem tudja megválaszolni a kérdést. 2016-ban ezzel szemben ismét többségbe kerültek a pesszimistán gondolkodó válaszadók. 19 százalékponttal többen voltak azok, akik úgy ítélték meg, hogy nem számít a szavuk az országban. 2017-ben ezzel szemben jelentős javulás figyelhető meg, hiszen a magyarok 3 százalékpontos többsége pozitívan ítélte meg a kérdést, ami 22 százalékpontos emelkedést jelent egy év leforgása alatt. Ez az arány 2018-ban tovább erősödött 7%-ra. A vizsgált éveket tekintve általánosságban elmondható: a válaszadók mindössze 1–3%-a nyilatkozott úgy, hogy nem tudja megítélni, mennyit számít a szava.

Nemzetközi összehasonlításban elmondható, hogy bár 2016-hoz képest jelentősen javult a magyar adat, a többi vizsgált országé még jobban, így lehet, hogy még mindig sereghajtók vagyunk ezen a téren. Míg 2018-ban a lengyelek 42, a szlovákok 31, a német válaszadók 65 százalékpontos többsége pozitívan ítélte meg a kérdést, addig a cseh állampolgárok 12, a magyar válaszadóknak pedig 7 százalékpontos többsége gondolta csak úgy, hogy számít a szava. Ehhez képest 2017-ben a magyar válaszadók 3 százalékpontos többséggel úgy ítélték meg, hogy számít a szavuk az országos politikában. A lengyelek 43, a csehek 8, a szlovákok 32, a németek pedig 62 százalékpontos többsége adott pozitív választ a kérdésre. Vagyis a környező visegrádi országokkal és Németországgal összehasonlítva 2017-ben és 2018-ban is a magyarok ítélték meg a legpesszimistábbban azt, hogy a véleményük kifejezése számít-e az országban.

2017-ben az előző évhez képest 22, majd 2018-ban további 4 százalékponttal nőtt azok aránya hazánkban, akik szerint számít a szavuk az országban.